

آیین انتظار

علی اکبر تلافی

بسم الله الرحمن الرحيم

آيين انتظار

على أكبر تلافى

انتشارات نبا

تلافی ، علی اکبر ، ۱۳۴۲ -

آیین انتظار / علی اکبر تلافی . - تهران : مؤسسه نیا ، ۱۳۷۹

۴۰ ص . ISBN : 964 - 6643 - 46 - 9

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا .

کتابنامه : ص . ۳۷ - ۳۹ : همچنین به صورت زیر نویس .

۱ . مهدویت -- انتظار . ۲ . محمد بن حسن (عج) ، امام دوازدهم ، ۲۵۵ ق . الف . عنوان .

۲۹۷ / ۳۶۲

BP ۲۲۳ / ۴ / ۸۲۹

۷۹۰ - ۱۰۸۹۷ م

کتابخانه ملی ایران

آیین انتظار

مؤلف : علی اکبر تلافی

حروفچینی : انتشارات نیا / لیتوگرافی : نیا اسکرین / چاپ و صحافی : رامین

چاپ اول : ۱۳۷۵ / چاپ دوم : ۱۳۷۸ / چاپ سوم و چهارم : ۱۳۷۹

چاپ پنجم : ۱۳۸۰ / چاپ ششم و هفتم : ۱۳۸۱ / چاپ هشتم : ۱۳۸۳

شمارگان : ۱۰۰۰۰ نسخه / قیمت : ۲۵۰۰ ریال / کد کتاب : ۶۸ / ۹ / هـ

ناشر : انتشارات نیا / تهران ، فاطمی غربی ، سیندخت شمالی ، پلاک ۳۱

فاکس : ۲ - ۶۹۴۴۰۰۱

تلفن : ۲ - ۶۹۴۴۰۰۱

ISBN : 964 - 6643 - 46 - 9

شابک : ۹ - ۴۶ - ۶۶۴۳ - ۹۶۴

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۹	شناخت امام عصر <small>علیه السلام</small>
۱۲	پیروی از امام عصر <small>علیه السلام</small>
۱۵	دعوت به سوی امام عصر <small>علیه السلام</small>
۱۸	خدمت به امام عصر <small>علیه السلام</small>
۲۰	آمادگی برای یاری امام عصر <small>علیه السلام</small>
۲۲	دعا کردن برای امام عصر <small>علیه السلام</small>
۲۴	حزن و اندوه برای امام عصر <small>علیه السلام</small>
۲۸	صبر و مقاومت در برابر دشمنان
۳۱	همدلی برای یاری امام عصر <small>علیه السلام</small>
۳۴	مرزبانی از آیین
۳۷	فهرست منابع
۴۰	چند پرسش

«فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَبِهُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ
الْمُنْتَظِرِينَ»^(۱)

بگو: غیب خاص خداست. پس انتظار کشید.
من نیز از منتظران خواهم بود.

اینک نزدیک به دوازده قرن است که از غیبت
محنت افزای امام عصر عَلَيْهِ السَّلَام گذشته، و بی تردید این زمان
بس دراز تا ظهور آن حضرت ادامه خواهد یافت. به
گواهی حضرت رضا عَلَيْهِ السَّلَام داستان ظهور داستان قیامت
است؛ از آن روی که هیچ کس جز خدای هنگام آن را
نمی داند و این امر بر اهل آسمانها و زمین دشوار است و
ناگهان فرامی رسد.^(۲) بنابراین پی جویی از هنگام

۱ - یونس (۱۰) / ۲۰.

۲ - کمال الدین ۲ / ۳۷۳.

ظهور، کاری بی‌ثمر و به انتظار آن بودن، وظیفه‌ما
بندگان خواهد بود. حضرت جواد علیه السلام فرماید:

إِنَّ الْقَائِمَ مِنَّا هُوَ الْمَهْدِيُّ الَّذِي يَجِبُ أَنْ يُنْتَظَرَ
فِي غَيْبَتِهِ وَيُطَاعَ فِي ظُهُورِهِ.^(۱)

براستی که قائم از ما همان مهدی باشد؛ آن که
واجب است در زمان غیبتش انتظار او را کشند و
در هنگام ظهورش فرمانش برند.

مفهوم انتظار، چشمداشت ظهور و خواست قلبی
آن است که از شناخت و ایمان به ظهور ناشی می‌شود.
و دارای پاداش و ارزش فراوان معنوی است.^(۲) انتظار
بسان دیگر عبادتها از کیفیت و ابعاد عملی برخوردار
است که پیشوایان الهی ما در آثار خود آن را مورد توجه
قرار داده و رعایت دقیقش را وظیفه و تکلیف مردمان
در عصر غیبت دانسته‌اند.

نوشته‌ای که اینک در دست دارید، گلچینی از این
وظایف و تکالیف الهی است که برای یادآوری و تذکر
خود و خوانندگان گرامی فراهم آورده‌ایم؛ گرچه پیشتر،

۱- کمال الدین ۲/ ۳۷۷.

۲- بنگرید به: کمال الدین ۲ ۶۴۴-۶۴۷، نور الابصار فی فضیله
الانتظار/ ۱۵- ۲۳.

عالمان و محققان شیعی در این باره داد سخن داده‌اند و آثار گرانقدری از خود به یادگار نهاده‌اند. از آنانند:

۱. ابراهیم بن محسن کاشانی: «الصحيفة الهادية و التحفة المهدیة»

۲. میرزا حسین نوری (۱۳۲۰ق): باب دهم از «نجم ثاقب»

آیت الله میرزا محمد حسن شیرازی فرموده است: این کتابی است در نهایت تمامیت و متانت و حسن ترتیب و جودت تهذیب که در نظر ندارم در این باب به این خوبی کتابی نوشته شده باشد. و در دفع شبهه و تصحیح عقیده بر متدین مراجعتش لازم است.^(۱)

۳. صدرالاسلام علی اکبر همدانی (زنده در ۱۳۱۷ق): «تکالیف الانام فی غیبة الامام» (پیوند معنوی با ساحت قدس مهدوی)

۴. سید محمدتقی موسوی اصفهانی (۱۳۴۸ق): باب هشتم از «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام» و «وظيفة الانام فی غیبة الامام علیه السلام»

۵- شیخ عباس قمی (۱۳۵۹ق): فصل ششم از
باب چهاردهم «منتهی الآمال»

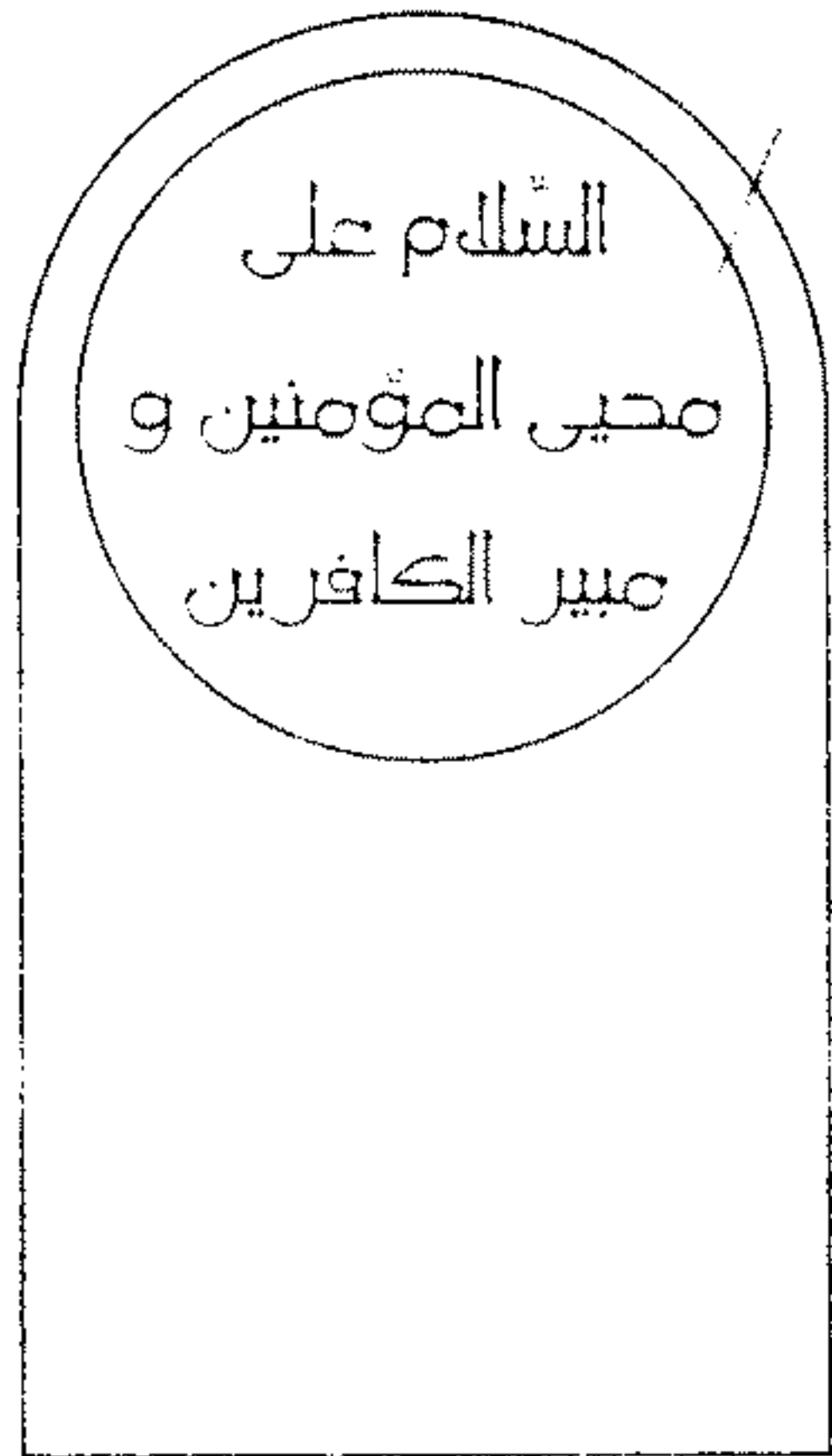
۶- سید محمد صدر (معاصر): فصل سوم از بخش
دوم «تاریخ الغیبة الكبرى».

امید است که همگی در مورد تکالیف خویش نسبت
به امام عصر عَلَيْهِ السَّلَام بیاندیشیم و با عمل به آنها هر چه
بیشتر مشمول لطف و عنایت حضرتش شویم و سهمی
هر چند اندک در زمینه سازی ظهورش داشته باشیم.

اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَهُ وَ سَهِّلْ مَخْرَجَهُ
وَ أَوْسِعْ مَنَهَجَهُ وَ اسئَلُكَ بِى مَحَجَّتَهُ.

علی اکبر تلافی

۲۰ مهر ۱۳۷۵ = ۲۸ جمادی الثانی ۱۴۱۷

شناخت امام عصر عليه السلام

در مکتب اهل بیت عليهم السلام قطعی است که زمین هیچگاه از حجت و پیشوای الهی خالی نبوده و نخواهد بود و مردم هر عصر وظیفه دارند که پس از معرفی آن حجت از سوی خداوند سبحان، او را بشناسند و به انکارش نپردازند. عثمان بن سعید عمّری که مقام وکالت امامان هادی، عسکری و مهدی عليهم السلام را عهده‌دار بوده گوید:

من نزد ابومحمّد حسن بن علی عليهما السلام بودم که از آن حضرت پرسیدند دربارهٔ حدیثی که از پدرانش عليهم السلام نقل می‌کنند که زمین از حجت الهی تا روز رستاخیز خالی نماند و هر که بمیرد و امام زمانش را نشناسد، به مرگ جاهلی مرده است.

آن حضرت در پاسخ فرمود: این حق است چنانکه روز روشن حق است. به حضرتش گفتند: ای زاده رسول الله، حجت و امام پس از شما کیست؟ فرمود:

إِبْنِي مُحَمَّدٌ. هُوَ الْإِمَامُ وَالْحُجَّةُ بَعْدِي. مَنْ مَاتَ وَ لَمْ يَعْرِفْهُ، مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً.^(۱)

پسرم محمد باشد. او امام و حجت پس از من است. هر که بمیرد و او را نشناسد، به مرگ جاهلی مرده است.

به گواهی حضرت صادق علیه السلام، مرگ جاهلی همان مرگ در حال ضلالت و گمراهی است.^(۲)

شناخت امام عصر علیه السلام از دو جنبه نسبی و حَسَبی اهمیت دارد. شیعه باید بداند که نیای آن حضرت کیانند و آن والا گهر از چه مقام و منصبی برخوردار است. به برکت این شناخت، مدعی راستگو و متمهّدیان دروغین از هم جدا می شوند و هیچ وقت دل‌های مردمان به شك و تردید نمی افتد.

برای آشنایی با امام عصر علیه السلام احادیث بسیاری از

۱ - کمال الدین ۲/۴۰۹، کفایة الاثر ۲۹۲.

۲ - الکافی ۱/۳۷۶.

زبان مبارك رسول خدا و امامان عليهم السلام صادر شده که در کتابهایی مستقل به روایت آنها پرداخته‌اند. مانند شیخ طوسی در کتاب الغیبه، و شیخ نعمانی در کتاب الغیبه، و شیخ صدوق در کمال الدین. صدرالاسلام همدانی گوید: در این عصر و زمان بر آحاد و افراد مؤمنین و مؤمنات و مسلمین و مسلمات واجب است که هر يك چند مجلّدی از این نوع کتب عربی و فارسی در خانه خود داشته باشند. و همیشه به مطالعه و مذاکره آن پردازند. ^(۱)

السَّلام على
مهدوِّ الامم و
جامع الكلم

پیروی از امام عصر عَلَيْهِ السَّلَام

از ابعاد مهم انتظار، عمل به آیین و آداب امام عصر عَلَيْهِ السَّلَام است. هر کس خود را شیعه می داند باید با این کار آن حضرت را خشنود سازد و در تحقق آرمان و هدف او بکوشد. امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام بر فراز منبر کوفه فرمود:

اللَّهُمَّ إِنَّهُ لَا بُدَّ لِأَرْضِكَ مِنْ حُجَّةٍ لَكَ عَلَى خَلْقِكَ
يَهْدِيهِمْ إِلَى دِينِكَ وَيُعَلِّمُهُمْ عِلْمَكَ لِئَلَّا تَبْطُلَ
حُجَّتُكَ وَلَا يَضِلَّ أَتْبَاعُ أَوْلِيَائِكَ بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَهُمْ
بِهِ، إِمَّا ظَاهِرٌ لَيْسَ بِالْمُطَاعِ، أَوْ مُكْتَتِمٌ مُتْرَقِبٌ. إِنْ
غَابَ عَنِ النَّاسِ شَخْصُهُ فِي حَالِ هِدَايَتِهِمْ، فَإِنَّ
عِلْمَهُ وَآدَابَهُ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ مُثَبَّتَةٌ فَهُمْ بِهَا

عامِلُونَ^(۱)

خدایا، براستی که ناگزیر زمینت را حجتی از جانب تو بر آفریدگانت باشد که آنان را به سوی دینت هدایت کند و علم تو را به آنان بیاموزد تا که حجت باطل نشود و پیروان اولیایت پس از آنکه به واسطه او هدایتشان فرمودی، گمراه نشوند. و آن حجت یا آشکار است و فرمانبرداری نشود، یا پنهان است و در حال انتظار. اگر شخص او در زمان هدایت مردم غایب شود، علم و آدایش در دل‌های مؤمنان ثابت باشد و آنان بدان عمل کنند.

حضرت صادق عليه السلام فرماید:

إِنَّ لِصَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ غَيْبَةً. فَلْيَتَّقِ اللَّهَ عَبْدٌ وَ
لِيَتَمَسَّكَ بِدِينِهِ^(۲)

براستی صاحب این امر را غیبتی باشد. پس (در آن زمان) بنده باید از خدای پروا کند و دین خود را محکم نگاه دارد.

مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ الْقَائِمِ، فَلْيَنْتَظِرْ وَ
لْيَعْمَلْ بِالْوَرَعِ وَ مَحَاسِنِ الْأَخْلَاقِ، وَ هُوَ مُنْتَظَرٌ.

۱- کمال الدین ۱/۳۰۲.

۲- الکافی ۱/۳۳۵ و ۳۳۶، غيبة الطوسی ۴۵۵، غيبة النعمانی ۱۶۹.

فَإِنْ مَاتَ وَقَامَ الْقَائِمُ بَعْدَهُ، كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ
 أَجْرِ مَنْ أَدْرَكَهُ. فَجِدُّوا وَانْتَظِرُوا؛ هَنِيئاً لَكُمْ آيَتُهَا
 الْعِصَابَةُ الْمَرْحُومَةُ! ^(۱)

هر که دوست دارد از یاران قائم باشد، باید
 انتظار کشد و از گناه پرهیز کند و بر اخلاقی نیکو
 باشد در حالی که منتظر است. پس اگر چنین
 کسی پیش از قیام قائم درگذرد، او را پاداشی
 است مثل پاداش کسی که قائم را درک کرده
 باشد. پس کوشش کنید و انتظار کشید؛ که
 گوارایتان باد ای گروه مورد رحمت!

دعوت به سوی امام عصر علیه السَّلام

وظیفهٔ وجدانی و ایمانی هر انسان، نجات هم‌نوع خویش از گمراهی و ضلالت است. و به گواهی حضرت عسکری علیه السَّلام هر که بمیرد و امام زمانش را نشناسد به مرگ جاهلی مرده است.^(۱)

بنابراین، آنان که امام زمان خویش را شناخته‌اند و به حضرتش ایمان دارند، وظیفهٔ شناساندن هم‌بردوش می‌کشند. سلیمان بن خالد گوید:

به حضرت صادق علیه السَّلام عرض کردم:
خانواده‌ای دارم که سخن مرا می‌پذیرند. آیا آنها را

۱- کمال الدین ۴۰۹/۲، کفایة الاثر ۲۹۲.

به این امر (آیین) دعوت کنیم؟ آن حضرت فرمود:
 آری؛ خدای عز و جل در کتابش فرماید: «يَا أَيُّهَا
 الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا
 النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ»^(۱) ای کسانی که ایمان
 آورده‌اید خود و خانواده‌تان را از آتشی حفظ
 کنید که سوخت آن مردم و سنگها باشند.^(۲)

عالمان و خادمان اهل بیت علیهم السلام نیز در این راه
 رسالت بس سنگینی بر دوش دارند. زیرا که آنان شمع
 به دست گرفته و عهده‌دار راهبری مردم در عصر
 غیبتند.

عالم ربّانی و فقیه صمدانی آیت‌الله میرزا مهدی
 اصفهانی (۱۳۶۵ ق) که از جمله شیفتگان و باریافتگان
 آستان امام زمان علیه السلام است در نامه‌ای به شاگرد خود
 آیت‌الله شیخ محمدباقر ملکی میانجی (۱۴۱۹ ق)^(۳)

۱- تحریم (۶۶)/۶.

۲- الکافی ۲/۲۱۱.

۳- نامبرده از عالمان و محققان عصر حاضر در حوزه علمیه قم
 بوده، دارای گواهی فقاہت از استاد ارجمندش آیت‌الله میرزا
 مهدی اصفهانی می‌باشد. مهمترین آثار چاپی ایشان از این قرار
 است: مناہج البیان فی تفسیر القرآن، توحید الامامیه، بدایع
 الکلام فی تفسیر آیات الاحکام. از فرزند فاضل و برومند ایشان
 آقای علی ملکی که تصویر نامه‌ی مشارالیه را در اختیار این بنده
 نهادند سپاسگزارم.

نخستین وظیفه عالمان را باز کردن در خانه اهل بیت علیهم السلام به روی شیعه می داند و توصیه می کند که آنان در موضوع امامت و کمالات حضرت ولی عصر علیه السلام سخن برانند تا مردم گرفتار ناپاکان نشوند. او در بخشی از نامه اش می نویسد:

أُوصِيكَ - يَا أَخِي - ثُمَّ أُوصِيكَ بِدَعْوَةِ النَّاسِ وَ
تَوْجِيهِ قُلُوبِهِمْ وَ أَلْسِنَتِهِمْ إِلَى إِمَامِ زَمَانِهِمْ وَ
مَلَاذِمِهِمْ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ.

تورا - ای برادر - سفارش می کنم، و باز هم
سفارش می کنم که مردم را به سوی امام
زمانشان و ملجأ و پناهمشان - صلوات الله علیه -
دعوت کنی و دلها و زبانهاشان را به او متوجه
سازی.

السَّلَامُ عَلَى
حِجَّةِ الْمَعْبُودِ وَ
كَلِمَةِ الْمَحْمُودِ

خدمت به امام عصر عَلَيْهِ السَّلَامُ

از حضرت صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ پرسیدند: آیا قائم تولد یافته است؟ فرمود:

لَا. وَلَوْ أَدْرَكْتُهُ لَخَدَمْتُهُ أَيَّامَ حَيَاتِي. ^(۱)

نه. و اگر او را درک می‌کردم، تمامی روزهای عمرم را به خدمت او می‌پرداختم.

آیت‌الله سید محمدتقی موسوی اصفهانی گوید: در این حدیث اشاره به این است که خدمت آن حضرت برترین عبادتها و محبوبترین طاعتهاست. زیرا امام

صَادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ که عمر شریفش را جز در انواع طاعت و عبادت الهی در روز و شب صرف ننموده است بیان فرمود که اگر قائم را درک می کرد روزگار زندگیش را در خدمت او صرف می نمود. پس، از این کلام ظاهر می شود که سعی و کوشش در راه خدمت قائم عَلَيْهِ السَّلَامُ برترین طاعتها و شریفترین وسایل تقرب به خداوند است. چه، امام صادق علیه السلام آن را ترجیح داده و از میان انواع طاعت و اقسام عبادت برگزیده است.^(۱)

السَّلَامُ عَلَى
مَعَزِّ الْوَالِيَاءِ وَ
مَذَلِّ الْعِدَاءِ

آمادگی برای یاری امام عصر عَلَيْهِ السَّلَامُ

خداوند عزّو جل فرماید:

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَ
اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ»^(۱)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، صبر کنید و
شکیبایی ورزید و آماده و حاضر یراق باشید و از
خدا پروا کنید؛ باشد که رستگار شوید.

حضرت باقر عَلَيْهِ السَّلَامُ این آیه را چنین تفسیر فرمود:

إصْبِرُوا عَلَىٰ آدَاءِ الْفَرَاثِضِ. وَصَابِرُوا عَدُوَّكُمْ. وَ
رَابِطُوا إِمَامَكُمْ الْمُنتَظَرِ.^(۲)

۱- آل عمران (۳) / ۲۰۰.

۲- غیبة النعمانی / ۲۷، ینابیع المودّه / ۴۲۱.

صبر کنید بر گزاردن احکام شرع . و شکیبایی
ورزید بر اذیت دشمنانتان . و آماده و حاضر یراق
باشید برای امامتان که در انتظار او هستید .

لزوم آمادگی برای یآوری امام عصر عَلَيْهِ السَّلَام در هنگام
ظهور از آن است که حضرتش با قیامی مسلحانه عرصه
گیتی را از ستم و ستمکاران پاکیزه خواهد ساخت . به
همین لحاظ شیعه باید خود را برای آن روز که ناگهان
فرامی رسد آماده و مجهز سازد . حضرت صادق عَلَيْهِ السَّلَام
فرماید :

لِيُعِدَّنَ أَحَدُكُمْ لِخُرُوجِ الْقَائِمِ وَلَوْ سَهْمًا^(۱)
باید هر کدام از شما مردم برای خروج قائم
چیزی آماده کند؛ گر چه آن يك چیز يك تیر
باشد .

السَّلَامُ عَلَى
وَارِثِ الْأَنْبِيَاءِ وَ
خَاتَمِ الْأَوْصِيَاءِ

دعا کردن برای امام عصر علیه السلام

دعا برای نزدیکی فرج ، دستور خود امام عصر علیه السلام است ؛
چنانکه فرمود :

وَ أَكْثِرُوا الدُّعَاءَ بِتَعْجِيلِ الْفَرَجِ فَإِنَّ ذَلِكَ
فَرَجُكُمْ^(۱)

و برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید ؛ که همان ،
فرج و گشایش گرفتاری شماست .

فقیه ربّانی میرزا حسین نوری نویسد : از تکالیف ،
دعا کردن است از برای حفظ وجود مبارک امام عصر علیه السلام
از شرور شیاطین انس و جنّ و طلب تعجیل نصرت و

۱ - کمال الدین ۲ / ۸۵ ، غیبة الطوسی : ۲۹۲ و ۲۹۳ .

ظفر و غلبه بر کفار و ملحدین و منافقین برای آن جناب؛ که این نوعی است از اظهار بندگی و رضای به آنچه خدای تعالی وعده فرموده که چنین گوهر گرانبهایی را که در خزانه قدرت و رحمت خود پروریده و بر چهره آن حجاب عظمت و جلالت کشیده... ظاهر و دنیا را از پرتو شعاع آن روشن نماید.^(۱)

آیت الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی درباره انگیزه دعا برای امام عصر علیه السلام می نویسد: دعا کردن به کسی، فرع محبت به آن کس است. و اعظم اسباب محبت و دوستی، آن است که شخص وجود کسی را خیر بداند؛ که بودن خیر در وجود هر کس مقتضی و موجب محبت اوست. پس هر قدر معرفت شخص انسانی به وجود خیر در وجود کسی کاملتر می شود، و هر قدر محبتش کاملتر شد، تعلقش در دعای به وجود او کاملتر و زیادتر می شود.... مؤمنین هر کدام که معرفتشان به آن حضرت و خیرات وجود مبارک او کاملتر است، محبتشان هم کاملتر است. و هر چه محبتشان کاملتر باشد، اهتمامشان در دعاگویی به آن حضرت کاملتر و زیادتر است.^(۲)

۱ - نجم ثاقب / ۵۰۸.

۲ - کنز الغنائم / ۵۲ و ۵۳.

السَّلامُ عَلَيَّ
القَائِمِ الْمُنْتَظَرِ وَ
العَدْلِ الْمَشْتَهَرِ

حزن و اندوه برای امام عصر عَلَيْهِ السَّلَامُ

از نشانه‌های محبت و تعلق آدمی به چیزی یا کسی، این است که به هنگام از دست دادن یا گم کردن آن دچار غم و اندوه می‌شود و گاهی نیز فراتر از آن چون ابر بهاران اشک می‌ریزد.

اگر نیک تأمل کنیم خواهیم یافت که امام زمان عَلَيْهِ السَّلَامُ به لحاظ ایمانی، در گستره آفرینش، محبوبترین شخصی است که باید او را دوست بداریم و فقدانش را مصیبتی بزرگ بدانیم. مگر نه این است که رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

لَا يُؤْمِنُ عَبْدٌ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ نَفْسِهِ، وَ

يَكُونُ عِثْرَتِي أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ عِثْرَتِهِ. ^(۱)

ایمان نیاورده بنده مگر آنکه من نزد او محبوبتر
از خود وی باشم و اهل بیت من نزد او محبوبتر
از اهل بیت خودش باشند.

سید علی بن طاووس به فرزندش سید محمد
می گوید: فرزندم محمد! تو را و برادرت و هر که این
کتاب را بخواند سفارش می کنم به درستی در معامله با
خدا جل و جلاله و رسول او صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ و رعایت سفارشها و
بشارتهای آن دو درباره ظهور مولا یمان مهدی عَلَيْهِ السَّلَام.
چه، گفتار و کردار بسیاری از مردم را از نظرهای فراوان
با عقیده آنان مخالف یافتم. به طور مثال اگر معتقد به
امامت آن حضرت، بندهای یا اسبی یا درهم و دیناری از
دست دهد و گم کند، سراپا متوجه آن می شود و برای
یافتن آن نهایت کوشش را انجام می دهد. اما ندیدم که
کسی برای تأخیر ظهور آن حضرت از اصلاح اسلام و
ایمان و قطع ریشه کافران و دشمنان به اندازه
دل بستگی به این امور ناچیز دل بسته باشد و به مقداری
که برای فقدان این چیزها ناراحت می شود متأثر باشد.
پس چنین شخصی چگونه ادعای شناخت حق خدا

۱- بحار الانوار ۱۷/۱۳. و نیز بنگرید به: همان ۲۷/۸۶ و ۱۱۲.

جلّ جلاله و حقّ رسول او ﷺ و اعتقاد به امامت آن حضرت دارد، به گونه‌ای که مدّعی موالات و دوستی بیش از اندازه هم هستند؟! (۱)

منتظران واقعی امام عصر عَلَيْهِ السَّلَام که تا ظهور آن حضرت در غم و اندوهند، باید در مناسبت‌های مختلف حزن قلبی خویش را بنمایانند و سرشک خون در فراقش جاری سازند.

حضرت صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرماید:

أَمَا وَاللَّهِ لَيَغِيْبَنَّ سَبْتًا مِنْ دَهْرِكُمْ وَ لَيَخْمُلَنَّ حَتَّى يُقَالَ: مَاتَ! هَلَكَ! بِأَيِّ وَادٍ سَلَكَ؟! وَ لَتَدْمَعَنَّ عَلَيْهِ عُيُونُ الْمُؤْمِنِينَ. (۲)

بدانید که او مدّتی از روزگار را پنهان شود و یاد او از خاطرها برود؛ تا آنجا که گویند: مُرد! هلاک شد! به کدام وادی رفت؟! و چشمان مردم با ایمان برایش بگرید.

صدرالاسلام همدانی در این زمینه دعای ندبه را سفارش می‌کند و می‌گوید: خوب است در هر جمعه، دوستان آن حضرت ارواحنا فداه از مرد و زن، در

۱ - کشف المحجّة / ۲۰۶، فصل ۱۵۰.

۲ - غيبة النعمانی / ۱۵۲ و ۱۵۳.

مسجدی از مساجد یا معبدی از معابد اجتماع نموده، این دعای مبارک را با کمال تضرع و زاری و ناله و سوگواری و با نهایت حزن و اندوه و بی قراری بخوانند و گریه کنند و بر غیبت آن شمس تابان و فقدان آن جان جهانیان نوحه کنند.^(۱)

السلام علی
شمس الظلام و
بدر التمام

صبر و مقاومت در برابر دشمنان

از آنجا که دوران غیبت به درازا کشیده، دشمنان از این امر سود جسته منتظران امام عصر عَلَيْهِ السَّلَام را مورد شماتت و آزار قرار می دهند، برخی گویند: او متولد نشده! و گروهی نویسند: او آمده و رفته است! و عده‌ای نیز شیعیان را دروغپرداز دانسته، آنان را به خرافه‌گویی و نادانی نسبت می دهند!

ما که به یقین دانسته‌ایم امام عصر عَلَيْهِ السَّلَام زنده و حاضر است، باید صبر و شکیبایی را پیشه خود سازیم و ذره‌ای شک و تردید در دل خود راه ندهیم.

امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام فرماید:

مِنَّا اثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًّا. أَوْلُهُمْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ

أَبِي طَالِبٍ. وَآخِرُهُمْ التَّاسِعُ مِنْ وُلْدِي. وَهُوَ
 الْإِمَامُ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ. يُحْيِي اللَّهُ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ
 مَوْتِهَا وَيُظْهِرُ بِهِ دِينَ الْحَقِّ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ
 كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ. لَهُ غَيْبَةٌ يَرْتَدُّ فِيهَا أَقْوَامٌ وَيَثْبُتُ
 فِيهَا عَلَى الدِّينِ آخِرُونَ، فَيُؤْذَوْنَ وَيُقَالُ لَهُمْ:
 «مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ»؟! ^(۱)

أَمَّا إِنَّ الصَّابِرَ فِي غَيْبَتِهِ عَلَى الْأَذَى وَالتَّكْذِيبِ
 بِمَنْزِلَةِ الْمُجَاهِدِ بِالسَّيْفِ بَيْنَ يَدَي رَسُولِ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ. ^(۲)

از ما دوازده هدایت یافته باشد. نخستین ایشان
 امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب و آخرین ایشان
 نهمین فرزند من باشد. و او امام برپا دارنده حق
 است. خدای به وسیله او زمین را پس از مرگش
 زنده می کند، و به او دین حق را بر همه دینها
 پیروز می گرداند، گر چه مشرکان این امر را
 ناخوش دارند. او را غیبتی است که اقوامی در
 آن از دین برمی گردند و گروهی دیگر بر دین
 ثابت قدم باقی می مانند و در نتیجه مورد اذیت
 قرار می گیرند. به آنان از سر انکار و استهزا
 می گویند: اگر راست می گویند، این وعده کی
 خواهد بود؟! ^(۱)

۱ - یس (۳۶) / ۴۸.

۲ - کمال الدین ۱ / ۳۱۷.

بدانید که هر کس در غیبت آن حضرت بر اذیت
و تکذیب دشمنان شکیبا باشد، بسان کسی
است که با شمشیر در خدمت رسول خدا صلی
الله علیه و آله به جهاد می پردازد.

السَّلام على
ربيع اللنام و
نصرة الايام

همدلی برای یاری امام عصر علیه السلام

برای غیبت و نهان زیستی امام عصر علیه السلام حکمت‌های زیادی گفته می‌شود که از آن جمله تعلل و بی‌وفایی مردم است. خواجه نصیرالدین طوسی درباره آن حضرت می‌نویسد: «وَجُودُهُ لُطْفٌ. وَ تَصَرُّفُهُ لُطْفٌ آخِرٌ. وَ غَيْبَتُهُ مِنَّا.»^(۱) : وجود آن حضرت لطف است، و تصرفش لطف دیگر. و غیبت و نهان زیستی او از ماست. اگر مردم خواهان ظهور آن حضرت هستند، باید همگی در این جهت وحدت قلبی داشته باشند و این

وحدت مقدّس را در کردار خویش نیز آشکار سازند. در امتهای پیشین هم اگر پیامبری غیبت اختیار می‌کرد، چنانکه مردم همگی یکدل و همنوا شده و از خدا درخواست بازگشت پیامبر را می‌کردند خدای خواست آنان را اجابت می‌کرد. ^(۱) این راه توسط امام عصر علیه السلام به ما نیز پیشنهاد شده. آن حضرت در توقیعی رفیع خطاب به شیخ مفید (۴۱۳ ق.) می‌فرماید:

لَوْ أَنَّ أَشْيَاعَنَا - وَفَقَّهُمُ اللَّهُ لِبَطَاعَتِهِ - عَلَى اجْتِمَاعٍ
مِنَ الْقُلُوبِ فِي الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ عَلَيْهِمْ، لَمَا تَأَخَّرَ
عَنْهُمْ الْيُمْنُ بِلِقَائِنَا وَتَعَجَّلَتْ لَهُمُ السَّعَادَةُ
بِمُشَاهَدَتِنَا عَلَى حَقِّ الْمَعْرِفَةِ وَصِدْقِهَا مِنْهُمْ بِنَا،
فَمَا يَخْبِسُنَا عَنْهُمْ إِلَّا مَا يَتَّصِلُ بِنَا مِمَّا نَكْرَهُهُ وَ
لَانُؤْتِرُهُ مِنْهُمْ. ^(۲)

اگر شیعیان ما - که خدای آنان را بر طاعتش توفیق دهد - در راه وفا به پیمانی که بر دوش دارند همدل بودند، برکت لقای ما از ایشان واپس نمی‌افتاد و سعادت دیدار ما برای آنان زودتر دست می‌داد؛ دیداری که با شناخت حقیقی و درست ایشان نسبت به ما، همراه

۱ - کمال الدین ۱/ ۱۳۰ و ۱۳۲.

۲ - کمال الدین ۲/ ۸۵، غیبة الطوسی / ۲۹۲ و ۲۹۳.

باشد. پس ما را از ایشان دور نمی‌دارد جز رفتار
ناپسند ایشان که به ما می‌رسد و ما آن را از
ایشان شایسته نمی‌دانیم.

السَّلام على
الدِّين الماثور و
الكتاب المسطور

مرزبانی از آیین

آیین تشیع از آغاز گسترش که زمان ظهور رسول خدا و امامان معصوم عليهم السلام بوده همواره مورد تاخت و تاز دشمنان قرار داشته و در عصر غیبت به شدت آن افزوده‌اند.

زیرا آنان عرصه را با غیبت صاحب دین، خالی دیده و در این فرصت اقدام به گمراهی و ضلالت مردمان می‌کنند. منتظران واقعی امام عصر عليه السلام وظیفه دارند با تمام وجود به دفاع از آیین و آرمان آن حضرت برخیزند و به شبهات و القائات شیطانی دشمنان پاسخ دهند. حضرت هادی عليه السلام فرماید:

اگر پس از غیبت قائم شما، نباشند عالمانی که

مردم را به سوی او دعوت کنند و به پذیرش او راهنمایی کنند و با حجّتها و برهانهای الهی از دین او دفاع نمایند و بندگان ناتوان خدا را از دامهای شیطان و فرمانبران او و دشمنان برهانند... هیچ کس باقی نمی ماند جز آنکه از آیین و دین خدا روی گردان و مرتدّ می شد.^(۱)

فهرست منابع

۱. قرآن کریم.
۲. ابن طاووس، علی بن موسی (۶۴۴ق)
کشف المحجّة لثمرّة المهجّه، به کوشش شیخ محمّد
حتّون. دفتر تبلیغات اسلام - قم، ۱۴۱۲ق.
۳. حلی، علامه حسن بن یوسف (۷۲۶ق)
کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد، به کوشش سیّد ابراهیم
موسوی. اعلمی - بیروت، ۱۳۹۹ق.
۴. خزّاز، ابوالقاسم علی بن محمّد (سده ۴ق)
کفایة الاثر، تحقیق سیّد عبداللطیف حسینی، قم،
۱۴۰۱ق.
۵. صدوق، ابوجعفر محمّد بن علی بن الحسین بن بابویه
قمی (۳۸۱ق)
کمال الدین، تحقیق علی اکبر غفّاری، تهران، ۱۳۹۵ق.
۶. طبرسی، احمد بن علی بن ابی طالب (سده ۶ق)

- الاحتجاج، تحقیق ابراهیم بهادری و محمد هادی به،
اسوه - تهران، ۱۴۱۳ ق.
۷. طوسی، محمد بن الحسن (۴۶۰ ق)
کتاب الغیبه، تحقیق عبادالله تهرانی و علی احمد ناصح،
مؤسسه المعارف الاسلامیه - قم، ۱۴۱۱ ق.
۸. عاملی، زین الدین بن علی (۹۶۵ ق)
منیه المرید، به کوشش رضا مختاری. دفتر تبلیغات
اسلامی - قم، ۱۴۰۹ ق.
۹. عسکری، الامام حسن بن علی علیهما السلام (۲۶۰ ق)
تفسیر الامام، تحقیق و نشر مدرسه الامام المهدي عليه
السلام - قم، ۱۴۰۹ ق.
۱۰. قندوزی، سلیمان بن ابراهیم (۱۲۹۴ ق)
ینابیع الموده، کاظمین و قم، ۱۳۸۵ ق.
۱۱. کلینی، محمد بن یعقوب (۳۲۹/۳۲۸ ق)
الکافی، تحقیق علی اکبر غفاری، اسلامیه تهران،
۱۳۸۸ ق.
۱۲. مجلسی، محمدباقر (۱۱۱۰ ق)
بحار الانوار. اسلامیه - تهران.
- ۱۳ - ۱۵. موسوی اصفهانی، محمدتقی (۱۳۴۸ ق)
- کنز الغنائم (راز نیایش منتظران). بدر - تهران، ۱۳۵۹ ش.
- مکیال المکارم. قم، ۱۳۹۸ ق.
- نور الابصار فی فضیلة الانتظار (راز نیایش منتظران).
بدر - تهران، ۱۳۵۹ ش.

۱۶. نعمانی، محمد بن ابراهیم (سده ۴ ق)
کتاب الغیبه، به کوشش علی اکبر غفاری، نشر
صدوق - تهران.

۱۷. نوری، میرزا حسین (۱۳۲۰ ق)
نجم ثاقب. جعفری - مشهد.

۱۸. همدانی، صدرالاسلام علی اکبر (زنده در ۱۳۱۷ ق)
تکالیف الانام فی غیبة الامام (پیوند معنوی با ساحت قدس
مهدوی). بدر - تهران، ۱۴۰۳ ق.

لطفاً پس از مطالعه کتاب به پرسشهای زیر پاسخ دهید:

۱. ظهور امام عصر علیه السلام از چه نظر با وقوع قیامت شباهت دارد؟

۲. مفهوم انتظار چیست؟

۳. از کدام آیه قرانی دستور آمادگی برای یاری امام عصر علیه السلام استفاده می شود؟

۴. خواجه نصیرالدین طوسی حکمت غیبت امام را چه می داند؟

۵. اوصاف یاران امام عصر علیه السلام از دیدگاه حضرت صادق علیه السلام کدام است؟

۶. کدام امام، خدمت به قائم علیه السلام را آرزو می کرد؟

۷. حضرت عسکری علیه السلام امام پس از خود را چگونه معرفی کرد؟